

svijetlu ovog izvora legitimacije, koji nije većinski već je garantistički, u modelu ustavne demokratije podjela i nezavisnost ovih institucija i garantnih funkcija, koje sam nazvao "primarnim" zbog toga što su date kako bi se primarno ostvarila korelativna socijalna prava, bi trebale da budu obezbjeđene podjela i nezavisnost institucija i funkcija nadležnosti, koje sam nazvao "sekundarnim" zbog toga što intervenišu u slučaju kršenja primarnih garancija. Samo je na ovaj način, posredstvom jednakog i imparcijalnog ostvarenja garancija koje odgovaraju osnovnim pravima od strane nezavisnih institucija, moguća transformacija današnje birokratske socijalne države, sa svim njenim neefikasnostima i klijentelističkim izopačenjima, u socijalnu i konstitucionalnu državu prava. Iz istog se razloga ne bi trebala dozvoliti konfuzija između kontrolora i kontrolisanih koja je generisana praksom dislokacije običnih činovnika na ministarska mjesta u organima vlasti.

Ova podjela između funkcija i institucija vlasti, i funkcija i garantnih institucija je, sa druge strane, naročito plodna u cilju ustavnog zasnivanja naddržavne javne sfere; ona zahtjeva – daleko više od razvoja vlasti u pravcu jedne malo vjerovatne super-države kojoj se vjerovatno ne treba ni nadati, po modelu reprezentacije koji postoji u nacionalnoj državi – jačanje i uvođenje funkcija i garantnih institucija za osnovna prava koja su stipulirana u međunarodnim poveljama. Dok bi funkcije vlasti, zbog toga što su legitimisane političkim predstavništvom, trebale da ostanu u što većoj mjeri u nadležnosti nacionalnih država, funkcije garancije, s obzirom da su legitimisane podređenošću zakonu i univerzalnošću osnovnih prava, ne samo da mogu, već u mnogim slučajevima i moraju – u materiji očuvanja životne sredine i zajedničkih ekoloških dobara, odbrane od međunarodnog kriminaliteta, očuvanja zdravlja i smanjenja nejednakosti i siromaštva – biti ustanovljene na međunarodnom nivou. Nedostatak ili neefikasnost ovih institucija i garantnih funkcija prava je, bez obzira na to što su stipulirane u brojnim poveljama i deklaracijama, najevidentnija praznina, čak strukturalni prekršaj aktuelnog međunarodnog prava. Neke od ovih institucija, kao one ekonomske koje smo već pomenuli FAO, Međunarodna zdravstvena organizacija, Međunarodni krivični sud, postoje već neko vrijeme, i trebalo bi ih osnažiti i opskrbiti sredstvima i vlastima koje su neophodne za upražnjavanje njihovih garantnih funkcija. Druge – u oblasti životne sredine, bezbjednosti, organizovanog kriminala i drugih vanrednih stanja koja su i vitalna i globalna – bi se trebale ustanoviti. Evidentno je da bi njihovo finansiranje zahtjevalo svjetsko oporezivanje; osim već pomenute Tobin Tax na finansijske transakcije, oporezivanje korišćenja, iskorišćavanja i oštećenja mnogih opštih dobara – od satelitskih orbita do opsega etera i atmosferskih prostora – koji se danas koriste od strane najbogatijih država kao *res nullius*.

Osim toga je jasno da sve podjele koje su gore navedene – između ekonomskih i političkih moći, između društvene moći partija i političke moći predstavničkih institucija vlasti, između funkcija i institucija vlasti i garantnih funkcija i institucija – služe za kontrastiranje svemoć većina koja danas prijeti posjedu naših demokratija. Ne treba zaboraviti Monteskievo upozorenje o pozivu svakog ko ima vlast "da je zloupotrebljava sve dok ne naiđe na granice", i o nužnosti da "vlast, kako se ne bi mogla zloupotrebljavati..., bude ograničena od strane druge vlasti": preciznije, da vlasti i funkcije garancije ograničavaju vlast vlada, u ostvarenju granica i ograničenja koji su ovima nametnuti od strane ustavom stipuliranih prava, i da se javne vlasti odvoje ne samo među sobom već i od ekonomskih, društvenih i kulturnih moći.

Postoji osim toga još jedna ekspanzija koja se zahtjeva od konstitucionalizma i tiče se razvoja primarnih i sekundarnih garancija. Iz ove perspektive, centralan je problem praznina. Upravo u praznini zakona za ostvarenje ustavno utvrđenih prava – naročito socijalnih prava, kakva